כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסוד שיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת שלח לך ■ י"ח סיון ה'תשס"ט ■ 10.06.2009 ■ גליון מס' 22

תפוצה לכל קהילות ישראל

פרקים בעולמה של רבנות הקהילה בישראל

מאמר שלושה עשר בסידרה

/ הרב אהרון כ"ץ*

בין המאורות הגדולים שהופיעו בשמי היהדות בפולין של הזמן החדש היה ר' שלמה לוריא שנתפרסם בקהילות ישראל כמהרש"ל. המהרש"ל נולד בעיר פוזנן שבאשכנז בשנת ר"ס (1510) בערך, ונפטר בלובלין בשנת של"ד (1574). אין אנו יודעים את הנסיבות הברורות למעבר שעשה המהרש"ל מאשכנז לפולין, אך אין ספק ששיטת הלימוד שהיתה נוהגת בישיבות החדשות בפולין חיברו את האיש בעל הנפש המיוחדת הזאת דווקא למרכזי התורה שנתחדשו בפולין.

בימי חייו של המהרש"ל הופיעו ההדפסות הראשונות של התלמוד (הדפסתו הראשונה של התלמוד נסתיימה בשנת ר"פ בונציה), ומאותה העת נתפשט התלמוד בכל קהילות ישראל. בצד הברכה הגדולה שבהדפסת התלמוד נתעוררה גם בעיה גדולה והיא שאלת נוסח התלמוד. כל עוד היה התלמוד בכתבי יד לא נתקדש נוסח מסוים של התלמוד ולא היה מקובל יותר מנוסחאות אחרות. אך משהודפס התלמוד על פי כתבי יד אחדים, ולא נעשה מאמץ מיוחד על ידי המדפיסים לבדוק מספר גדול מאד של כתבי יד שונים ומעדי נוסח שונים, נתקדש כמעט אותו הנוסח, עם שיבושיו, והיה צורך שיעמוד איש אשר רוח וחכמה בו להעמיד נוסחאות התלמוד במידת האפשר על דיוקן. כפי שכבר כתבו כמה מחברים, איש הרוח הזה היה המהרש"ל. כך הייתה השפעתו של המהרש"ל על כמה מהדורות של הדפסת התלמוד, במיוחד אלו שנעשו בלובלין, כמו שכבר מציין הרב נתן נטע רבינוביץ' במאמרו הגדול "מאמר על הדפסת התלמוד" שהוא המבוא לספרו "דקדוקי סופרים".

כבן ארבעים נתמנה ר' שלמה לוריא כרב וכראש ישיבה באוסטרהא ואחר כך עבר ללובלין כראש ישיבה בישיבה שיסד ר' שלום שכנא. לימים נפלה מחלוקת גדולה בין המהרש"ל ור' ישראל שהיה בנו של ר' שלום שכנא, אז פרש והקים לו ישיבה משלו ועל פי דרכו, שם גם זכה להעמיד תלמידים שהיו גאוני עולם. בין תלמידיו יש למנות באופן מיוחד את הרב מרדכי יפה בעל הלבושים ואת הרב יהשע פלק בעל הדרישה והפרישה ובעל הסמ"ע. על אותו הזמן כותב המהרש"ל לר' משה איסרליש (שו"ת מהרש"ל סימן טז) "מה שאדוני שאל מאת שאירו להורות דעתו במכוון לדברי מר, שיהיו נחתמים לעשות הלכה למעשה הרימותי ידי לאל שדי, ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרתי די מתלמידים הפושעים בי שחיפשתי לצדד זכות לצד כושר מפעלי מר, מאחר שהעניין נוגע בו וראוי להפך בזכותו כתלמיד חכם ותיק כמותו אבל מה אעשה האלקים אני ירא ודעתי אחווה למר עד מקום ששכלי ישיג ויגיע כי נראה בעיני פשוט" ובהמשך אותה התשובה "והאלוקים אפילו אם ישיב לי מר בליקוטים האחרונים מעשה בזה לא אשגיח ביה כי חשוב מר בעיני בשכלו הזך ככל אחד מן הגדולים האחרונים אם לא שימצא הדבר בתלמוד או בפסקי הגאונים אז אודה ולא אבוש כי בעוונותיי הרבים ממרידת תלמידי המורדים ופושעים בי וסומכים ובוטחים על גבורת הזק"ן ובנו הגאון יצ"ו הם המוציאים אותי חוץ למחיצתי ומחסרים גופי ובריאת שכלי ...או יהפך לבם ל"ב האכן והאכזר ללב בשר או ייתן לי חיל ואמיץ כח להציל את נפשי ונפש התלמידים הכשרים

"לא הסתפק הרש"ל בכל אלה. בימי זקנותו כתב לעצמו סידור תפילה משלו בו רשם הערות ודקדוקים לתפילה וכן מנהגים שנהג בהם בתפילתו ושחלקם ידועים לנו מתשובותיו בסימנים נ"ו וס"ד..."

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

תגובה למאמרו של ד"ר (.N.D) ערן אשחר על מחלת הסרטן:
קראתי את מאמרו של דר' ערן אשחר .N.D וניכר כי הכותב מאמין בדרכו וחש תיסכול עצום...
המשך בעמ' 3

אין עוד מלבדו
כתב רבנו בחיי בתחילת פרק א' משער הביטחון: "מהות הביטחון הוא מנוחת הנפש הבוטח...
המשך בעמ' 3

חוק וסדר
ניסי ניסים - או - מה שיש זה מה שיש
אבנר חתם על הסכם סטנדרטי לבניית הבית, כולל מפרט עשיר ומגוון, גג רעפים אדום...
המשך בעמ' 5

רק להלל ולשבח
ה"עולם" סובר שלקבל פדיון הוא דבר כבד וקשה ביותר...
המשך בעמ' 8

סיפור לשבת
אין לבטל את השידוך
הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל ישב בשעת לילה מאוחרת מאוד ועסק בתורה בחברתו של רבי דוד פינקל זצ"ל...
המשך בעמ' 4

שביבים
■ האומנם לא יפיים העולם המוסלמי על חשבוננו?
■ מה שאובמה שכח להזכיר בנאומו בקהיר
■ והיא שעמדה לאבותינו לנו
■ "לא יודעת"
המשך בעמ' 6

לשרות הקוראים: רשימה שנייה של משקאות חריפים כשרים
המשך בעמ' 8

מידיהם ואף בהיותי בארץ אויבי וכפוי תחת ידם לא מאס וגעל ה"י להפר בריתו אתי והרבה גבולי בתלמידים הגונים מכל ד' קצווי ארץ והם כקוצים בעיניהם ורחמנא ליחוס וליפרק מר ממרעין בישין כאלו חי שלא היה עומד מר בנסיו' כאלו אפי' חדש ימים כי לא ניסה וזכה לשני עולמות בחייו כן יהא לעד ויגדל כסאו עד הכסא דברי שארך שלמה לוריא".

מן הטעם הזה על מסכת עירובין שיצאה בשנת שכ"ח (1568) בלובלין וששהגהה שלה נעשתה על ידי ר' שלום שכנא השיג המהרש"ל בלשון קשה ביותר. וכך כתב בדבריו לדף ס"א במסכת בדיבור המתחיל כולי האי "ואל תשגיח בספרים הנדפסים מחדש על ידי ספר מוטעה שכך היה דרכו כל מקום שלא הבין מחק וכתב כרצונו כאשר הראיתי לך בכמה מקומות שלמה לוריא". הרב רבינוביץ' מעיר באחת ההערות בספרו שלא רצה לעשות כן בחידושיו למסכת סוכה מפני ששם בשער המהדורה כתוב מפורש שנעשתה על פי הגהות הג"מ שלום, ולא רצה שהבריות יאמרו עליו שבחייו היה כפוף לר' שלום שכנא ואלו לאחר מותו משיב עליו ומקל בכבודו, ואין המת יכול להכחיש את החי.

לא פחות חשוב מספר החידושים שכתב לתלמוד הוא ספרו של המהרש"ל "ים של שלמה".

בהקדמה הקצרה לספרו כתב המחבר "שלמה אמר אחכמה והיא רחוקה ממני. בקשתי למצוא דברי חפץ ולכתוב יושר דברי אמת ולהעלות בספר כל דברי חכמים וכל משא ומתן שלהם ולחתוך דינם בראיות חזקות כמסמרות נטועים, ודימיתי בליבי אף שאמר החכם עשות ספרים אין קץ המכוון שאינו מן האפשרי לעשות ספר וחיבור שיספיק מבלי זולתו ויתפאר עליו עושהו, הא לך שולחן ערוך עם כל כליו, אי אפשר, אבל מכל מקום הרשות נתונה לחקור ולעיין ולדעת כל החכמות התורניות ושיחתם וכל בניינם כפי אשר יד האדם מגעת ...ועתה אני אודה ולא אבוש כי לא ידעתי לדעת החכם במה שאמר, לעשות ספרים אין קץ ...והפך פניו כנגד המחברים ועושי ספרים שרוצים לתקן כל השאלות מבלי ספקות ...לחזק דבריהם כחומה של ברזל אין קץ לדבר ...והשולחן ערוך אשר דימיתי לערוך ייהרס ויתקלקל הכל ויישכח כל הטובה אלא אם יאווה לבך לעשות ספר וחיבור תחברו בתכלית הקיצור" בהמשך הדברים העיר המחבר כי מימות רבינא ורב אשי, חותמי התלמוד אין לנו קבלה ברורה וכלים חד משמעיים לפסיקת ההלכה כאחד מן החכמים, ועל כן לפסיקת ההלכה דרוש בירור הסוגיות, מבלי נשיאת פנים לאחד מן החכמים. הנקודה הברורה העולה מהקדמתו של המהרש"ל היא שפסיקת ההלכה לא יכולה להיות בידי כל מחזיק ספר של קיצורי ההלכות. תפקידם של הספרים אמור להיות נתינת כלים בידי חכמי הדורות לשוב ולברר את הסוגיות, ומתוך הברור הזה יוכלו חכמי הדורות לפסוק הלכה בכל עניין שיעלה בפניהם. על כן יש לשלול מציאותו של שולחן ערוך ומוכן שהוא כביכול כלי ביד העם כולו לפסיקה מהירה של ההלכות. מכאן שיחסו בספרו "ים של שלמה" אל החכמים שקדמו לו הוא יחס של אי נשיאת פנים, אין שום בעל סמכות אחרי התלמוד שדבריו לא נתונים לביקורת פרט לגאונים שעליהם כתב בחידושיו למסכת ביצה פרק חמישי אות י"ט (הקטע האחרון בספר ים של שלמה) אחרי דחייה תקיפה של דברי הרא"ש בסוגיית מוקצה, שדברי ר' חננאל ברוב הן דברי קבלה. ואלו בדברים שכתב בסוגיית המליקה בפרק ראשון של מסכת חולין כתב "ואם נזכה לבניין בית המקדש אקווה שזכיתי כהלכה ואף שהרמב"ם גדול בתורה הוא ואף הסמ"ג הביא ראיה לדבריו והראב"ד גם כן לא השיגו לא אשא פנים לתורה ובדקתי עד שידי מגעת". הרש"ל שבירר דבריו בסוגיית מליקת העוף מעמיד את שיטתו כנגד הראשונים החשובים ביותר ומצפה לבניין בית המקדש בה יוכרעו הדברים כשיטת הרמב"ם או כשיטתו.

המהרש"ל לא ראה את ספר השולחן ערוך עצמו, ועד כמה שידיעתי מגעת לא הזכירו באף אחד מחידושיו, אך ספר הבית יוסף של מרן ר' יוסף קארו היה לנגד עיניו. הרש"ל לא חסך שבט לשונו מדברי הבית יוסף. כבר הזכיר "רב צעיר" לשונות שכתב הרש"ל על מרן הבית יוסף, כמו דבריו בים של שלמה לביצה "כל דבריו אין בו מתום", או דבריו בגיטין "רוב דבריו לא שלו הם כי אסורים לשמוע ...וקושיות של הבל שעליהם בנה יסודו" או דבריו הקשים בהקדמה השנייה למסכת חולין "ולא די בזה למהר"י קארו שעשה פשרה על אלו הגדולים הרי"ף והרמב"ם והרא"ש ...כאילו מסורה הקבלה בידו מימות הזקנים, אלא אף במקומות אחרים עשה פשרה נגד ההלכה ...וכן בכמה מקומות אחרים לא ירד לעומקה של ההלכה ...כאשר תמצא בחיבורו בכמה מקומות. זאת ועוד אחרת לא היו לפניו ספרים מוגהים והעתיקם בטעות כאשר ימצאו בדפוס ולפעמים בנה יסוד על הטעות ההיא, על כן הוכרחתי להעלות על הספר דבריו בארכותיהם ...להוציא מלב התלמידים שלא יתלו עצמם בחיבוריו" ועוד במספר לא קטן של מקומות בהם חלק על דברי ר' יוסף קארו, וכתב דברים בוטים על מרן הבית יוסף.

לא הסתפק הרש"ל בכל אלה. בימי זקנותו כתב לעצמו סידור תפילה משלו בו רשם הערות ודקדוקים לתפילה וכן מנהגים שנהג בהם בתפילתו ושחלקם ידועים לנו מתשובותיו בסימנים נ"ו וס"ד. בספרייתו המיוחדת של האדמו"ר הרב נחום דובער פרידמן מסדיגורה נשתמר ספרון בכתב יד נקי העתק מכתב יד עתיק בשם "הנהגת המהרש"ל" ושנכתב על ידי נאמן ביתו. הדברים הועלו על הדפוס בסדיגורא שנת תרל"ב (1872). גם מספר זה נוכל ללמוד רבות על האיש התקיף שלא נרתע מלהתבטא בחריפות על מנהגי אשכנז שלא היה נראה לו ומשבח את המנהגים הראויים. עותק מן הספר נשתמר בבית מוסד הרב קוק והמנהגים הודפסו על ידי ד"ר יצחק רפאל בקובץ היובל שיצא לכבוד הרב ד"ר שמעון פדרבוש.

ואחרי כל הביקורת הקשה הזאת. ספריו של המהרש"ל נשארו נחלתם של בודדים מבין תלמידי החכמים המובהקים, ואלו ספרי הרב ר' יוסף קארו, ספר הבית יוסף וספר השולחן ערוך הפכו להיות נחלת כל ישראל. אין לך משכיל תורני שלא יהגה בהם. אין לך דיון הלכתי משמעותי שלא יכלול את פסקי השולחן ערוך. הדרך שקבע לפסיקת ההלכה בלשון קצרה וברורה הביאה את עם התורה לבחור בספר השולחן ערוך כספר הפסיקה היסודית. אין לך צורב מרבנן שלא יידרש להגות בו, לשנן אותו להבחן עליו בכל מבחני קבלת הסמיכות לרבנות.

שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול.

*הרב אהרן כ"ץ. ראש כולל הלכה במכון גבוה לתורה אונ' בר אילן.
רב קהילת "דובב עוז" רמת גן.

תגובה למאמרו של ד"ר (.N.D) ערן אשחר על מחלת הסרטן:

מאמרו של מר אשחר עורר עניין רב אך גם רוגז רב בין הקוראים. אני מביא כאן את תגובתו של ד"ר ש. אלעד רופא בכיר בבית חולים, בעל ניסיון רב והבקי היטב ברפואה האלטרנטיבית.

קראתי את מאמרו של דר' ערן אשחר .N.D וניכר כי הכותב מאמין בדרכו וחש תיסכול עצום מחוסר יכולתו להוביל מהלך שישנה את פני האונקולוגיה.

התיסכול הרב הוביל לכתב אישום חמור כנגד הרופאים והרפואה ומשיצא להשחית אינו מבחין בין צדיק לרשע. חבל!

יש לי הסתייגויות רבות מסגנון המאמר ומתוכנו ולא אלאה את ציבור הקוראים בהתפלמסות. לכן רק כמה הערות לגבי מספר נקודות:

1. המאמר משלב בין עובדות להשערות, ומקנה להם את אותו תוקף. זהו סגנון ידוע המכוון להוליך שולל את הקוראים. דוגמה: מה בין פעולה רשלנית שפעל רופא מסוים (חשיפה מוטעית לקרינת יתר) לשלילת יעילותה של השיטה (טיפול בהקרנות) בכללותה?! "לפני עיוור לא תתן מכשול"!
2. כולם מסכימים שלתזונה השפעה על התפתחות סרטן. כל אגודות האונקולוגים מצהירות על כך וממליצים לאכול מזון בריא - יש הנחיות מפורטות באתר:

http://www.cancer.gov/cancertopics/pdq/supportivecare/nutrition/patient/allpages

אך בכדי להסיק מכך כי תזונה מרפאת את כל תחלואי הסרטן - יש להציג מחקרים מסודרים. גם המאמרים הבודדים שהוצגו במאמר היו ללא אסמכתא.

3. הדרך של ערן אשחר להוכיח את שיטתו סלולה בפניו: פרסום בעיתונות הרפואית. ואם יאמר שניסה ולא נתנו לו לפרסם את כל הצלחותיו, שיפרסם באינטרנט. רק שיעשה זאת בהצגת עובדות מסודרות, כפי שמקובל בספרות הרפואית, תוך שקיפות מלאה.
4. מר אשחר אל תטיל רפש ברופאים, היוצאים ממאמרך כעם חמדן, טיפש ורשלני. לא תיבנה על גופותיהם. אתה רק מוסיף למבוכתם של חולי הסרטן. פרסם שוב ושוב את שיטתך ותועלתה. הציבור ידע לשפוט.
5. נכון שחלה עלייה במספרם של חולי סרטן. זאת, בשל גורמים סביבתיים ואחרים, אך אין בכך לסתור את הצלחת הרפואה להאריך את חייהם של חולים במספר סוגים של המחלה ואף לנצח אותה במספר תחומים.
6. כאשר מצטטים קטע ממאמר רפואי יש ליידע את הקורא מה נכתב לפניו ומה נכתב לאחריו. רק בימים אלה ציטטו אותי באחד העתונים החשובים ולא טרחו לציין את ההסתייגויות שלי שקדמו לאמירה שצוטטה, ויש בכך משום הטעיית הקורא.
7. אשמח לפגוש כמה ממטופליך עם המסמכים הרפואיים הנילווים, של לפני ואחרי.

אגרת אוהבים לכל היראים ממדיניותו של נשיא ארה"ב ברק אובהמה

אין עוד מלבדו

/ חכם בן ציון אבא שאול זצוק"ל

כתב רבנו בחיי בתחילת פרק א' משער הביטחון: "מהות הביטחון הוא מנוחת הנפש הבוטח, ושיהיה לבו סמוך על מי שבטח עליו שעושה הטוב והנכון לו בעניין אשר יבטח עליו, כפי יכולתו ודעתו במה שמפיק טובתו".

והנה מצווה זו מנאה רבנו בחיי זצ"ל (שם בשער עבודת האלוקים פ"ד) בין מצוות הלבבות: "להורות שעיקר המצוה היא בלב, שאם יאמר אדם בפיו אני בוטח בה' ובלבו איננו מרגיש זאת הרי לא קיים את המצווה, אבל אם בלבו בוטח בודאי קיים את המצווה. אמנם טוב שיבטא זאת בפה מלא".

וצריך לדעת ולהאמין שאין הסיבה גורמת להוצאת הדבר לפועל, אלא הקדוש ברוך הוא המסובב וגורם שתהיה הסיבה שעל ידה נעשה הדבר, לכן חלילה לתלות דבר מהנעשה בעולם באיזו סיבה כל שהיא, לדוגמא בעל חנות שעשה סיכום שבועי או חדשי ונוכח לדעת שרווחיו מועטים היו, לא יתלה זאת בסיבה מפני שחברו בחנות הסמוכה הכריז על מכירת חיסול ובזה משך את כל הקונים אליו, וכן כל כיוצא בזה, כי אלה מחשבות הבל וריק. הכול נעשה בהשגחה עליונה ומדוקדקת.

ומכלל זה לומדים גם שלא לבטוח בשום גורם בעולם שהוא יעשה, יעזור, יפעל וכו', אלא רק בבורא יתברך, וכל שכן שלא להחניף לאף אדם כדי להשיג על ידו דבר כל שהוא, שהרי זה כבוטח באדם חלילה. ובאמת שכל הגורמים שבעולם הם רק שלוחיו של מקום. נמצא כשהוא בוטח בגורם כל שהוא הרי בטחונו באמצעי ולא בעיקר, וזה כאדם שנחוצה לו דירה למגורים ודואג כיצד ישיג כסף לצורך קניית הדירה, בודאי שטעות בידו, כי הוא צריך לבטוח בקדוש ברוך הוא שימציא לו דירה בדרך הטובה לפניו יתברך, אבל לא ידאג על הכסף, כי הכסף הוא רק אמצעי ולא התכלית. ועל אף שצריך לעשות השתדלות להשגת מבוקשיו, גבול ההשתדלות נמדד לפי דרגת האדם.

ואין צריך לומר שאין לעשות חריצות יתירה המהווה חוסר בטחון.

וגם ישתדל ככל האפשר להעסיק רק את גופו ולא את ראשו, כי לראש נודעת חשיבות עליונה, וצריך לנצלו רק לתורה וליראה, ולא תעזור חריצות ומחשבות יתרות להשגת מבוקשיו, כי רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום.

וכך קרה עם הרב הגאון ר' אברהם פטאל זצ"ל שבילדותו חלה במחלה קשה, ולא היה סיכוי סביר שיוכל להמשיך לחיות, והנה באותו הזמן, חלה בשכונתו ילד בן עשירים באותה המחלה והאב העשיר הזמין רופא מומחה מחו"ל, וכיון שכבר הגיע הרופא לביתו של העשיר, ביקשו ממנו שיבדוק גם את ר' אברהם זצ"ל. לאחר הבדיקה קבע הרופא כי בן העשיר יש סיכוי טוב שיתרפא מכיוון שדר בבית מרווח, אבל ר' אברהם זצ"ל, שהיה גר בבית אפל, לא יחלים. אך הקב"ה עשה בדיוק ההיפך. ללמדנו שרבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום.

וכל זה נכלל בדרגת ביטחון בהם יתברך. אבל יש דרגה שנקראת לחסות תחת ה', בבחינת "כגמול עלי אמו", כמו התינוק שאין עולה על דעתו שום דאגה להשגת מזונותיו וצרכיו, אלא בוטח על אמו שהיא תיתן לו די סיפוקו, כך, להבדיל, האדם עם הקדוש ברוך הוא, שהוא אב עשיר ולו השמים והארץ וכל אשר בהם, מרגיש האדם שכל דבר שיחסר לו יבקש ממנו יתברך והוא ייתן לו. ומי שזכה לדרגה גבוהה זו איננו צריך לעשות השתדלות כלל, כדוגמת רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, שישב במערה ועסק בתורה יומם ולילה בהרגשה שהוא חוסה תחת ה', והשליך על ה' את כל יהבו, והוא יתברך כלכלו.

ואל ידמה אדם בדעתו כי הגיע לדרגה זו, וימנע מלעשות השתדלות כלל, כי יתכן מאוד שאז השתדלותו נובעת מעצלות ותולה זאת בביטחון.

(מתוך: אור לציון - זכרון הדסה)

סיפור לשבת

אין לבטל את השידוך / שאול שיף

הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל (בין היתר: ראש ישיבת "עץ חיים" בירושלים ויו"ר מועצת גדולי התורה של אגו"י. מחבר "אבן האזל" על הרמב"ם. נכדתו נשואה להרב יהודה עמיטל שליט"א.) ישב בשעת לילה מאוחרת מאוד ועסק בתורה בחברתו של רבי דוד פינקל זצ"ל. לפתע הקיש מאן-דהו בדלת ונכנס. שאלה לו אל הרב והוא מבקש לדבר עימו ביחידות. רבי דוד ומרת בילא הינדא, זוגתו של רבי איסר זלמן מלצר, נדהמו במקצת על האורח שהגיע בשעה כה מאוחרת. אמנם דבר רגיל הוא שבאים לשוחח עם ראש הישיבה במשך כל שעות היום ואף בשעות הערב המאוחרות, אבל בשעת לילה כה מאוחרת לבוא ולשאול שאלה?! הדבר נראה תמוה.

אולם הרב כדרכו, משיב לשואל במאור פנים, קם מיד מכיסאו ונכנס איתו לחדר הפנימי, ובחדר החיצון נשארו רבי דוד והרבנית בילא הינדא. כעבור דקות אחדות יצא הרב מן החדר נסער ונרגש ומדבר אל עצמו מתוך התרגשות רבה: "כיצד יתכן כדבר הזה? איך אפשר להקל בדבר כזה?" הוא לא שם לב לרעייתו ואף לא לתלמידו, כאילו אינו מרגיש בנוכחותם. הוא עבר על פניהם, נכנס לחדר אחר ולא יצא משם במשך זמן ניכר.

הרבנית, אשר כל מעייניה היו בשמירת בריאותו של בעלה, גאון ישראל וקדושו, החלה לחרוד מפני התרגשותו. מי יודע מה סיפר היהודי שנכנס בשעת לילה כה מאוחרת, הרי לא בכדי ראש הישיבה נסער כל כך?

ביקשה מרת בילא הינדא מרבי דוד שיכנס לחדר שאליו נכנס ראש הישיבה וישאל אותו לפשר הדבר. נכנס רבי דוד וראה את רבו הגדול יושב על המיטה שקוע במחשבות ואומר לעצמו: "ראשי ממש מתפוצץ, הוי הראש..." הרהיב רבי דוד עוז בנפשו, התקרב אל הרב ושאלו בזהירות: "מה יש, מה קרה?".

"בבקשה ממך, הניחני לנפשי", כך השיב לו.

תשובה כזו מצדו של ראש הישיבה נראתה תמוהה ביותר, שהרי דרכו ושיטתו לקרב בימין ובשמאל כאחד, ומה קרה הפעם? דאגתו של רבי דוד גברה והוא חזר ושאל: "מה יש, מה קרה?"

הפעם ענה ראש הישיבה בצורה תקיפה והחלטית: "בבקשה ממך, צא מכאן והניחני נא לנפשי". דחייה גמורה מעין זו, הינה ממש שלא בדרך הטבע מצידו של הרב. התלמיד נדהם ויצא.

ושוב ישבו בחדר החיצון מרת בילא הינדא ורבי דוד מתוך חרדה ודאגה. לפתע נפתחה הדלת ומרן יצא נרגש ונסער, גם הפעם לא שם לב לרעייתו ולרבי דוד. הוא עבר לידם וחזר לחדר הפנימי על מנת לשוחח עם שואל השאלה. כעבור זמן קצר נשמע קולו מעבר לדלת כשהוא אומר בקול רם ותקיף ותוך כדי דפיקה חזקה בשולחן: "לא יתכן כדבר הזה, לא יתכן לשפוך דמה של בת ישראל, בשום פנים ואופן לא!"

לאחר מכן יצא מן החדר ולאחריו השואל כשהוא ממלמל: "נו אם הרב סובר כך...". "כן, כן! בודאי, מפסיקו ראש הישיבה, אין שום ספק בדבר, מזל טוב ובע"ה בשנה הבאה תזמינני לברית".

השואל יצא את הבית, וכעת גילה ראש הישיבה את פרטי הדברים: "יהודי זה התארס עם פלונית בת ישראל כשרה, וכעת נודע לו שספק אם הינה בת בנים. הוא בא לשאול האם מותר לשאתה לאישה, שהרי ספק אם תוכל ללדת. השבתי לו שספק בת בנים אין לשאתה לאישה שהרי זה ספק דאורייתא, אבל ברצוני לשקול את הדבר.

נכנסתי לחדר הסמוך, ולאחר שהרהרתי בדבר, החלטתי שאין לבטל את השידוך, והטעם לכך, שאם חלילה יבוטל השידוך יגרמו לבחורה המאורסת עלבון נורא ועוגמת נפש מרובה. והלבנת פנים הינה כידוע כשפיכות דמים. העלבון הזה, אם חלילה יבוטל השידוך הינו ודאי, ושפיכות דמים של עלבון, הרי זה איסור דאורייתא.

המשך בעמוד הבא...

קשתה עלי מאד ההכרעה, ובסופו של דבר הלבנת הפנים היא שהכריעה. לכן אמרתי לו שלא יבטל את השידוך ובע"ה בעוד שנה יזמינני לברית".

קיים השואל את פסק ההלכה ולא ביטל את השידוך, ואכן בשנה שלאחר מכן הזמין יהודי זה את הרב מלצרו וכבדו בסנדקאות. נלווה אליו בעת הליכתו לברית תלמידו רבי דוד שהיה עד ראיה לאותה הכרעה ולאותה ברכה. ברכתו של צדיק.

בדרכם אמר רבי דוד לרבו ראש הישיבה מתוך התרגשות רבה והכרת ערך ברכתו: "הרי דבר זה הינו ממש נפלא, מופת אמיתי".

"בבקשה ממך", אמר ראש הישיבהו, "אל תדבר דברים יתרים, בבקשה ממך".

כאשר סיפרו את פרטי המעשה הזה למרן רבי אברהם ישעיהו קרליץ זצ"ל בעל ה"חזון איש" הוא ענה ואמר: "דבר זה הינו מן הדברים הקטנים אצל רבנו איסר זלמן".

(מתוך "בדרך עץ החיים".)

■

חוק וסדר

פינה משפטית מאת עו"ד משה פרידל

ניסי ניסים - או - מה שיש זה מה שיש

המשך משבוע שעבר:

כזכור לכם, ע. ידידי, עורך דין מומחה בתחום המקרקעין, סיפר לי על מקרה בו דיווחו המוכרים על עסקת מכר וביקשו פטור בגין "דירה מזכה". אירע המקרה ובוחנים מרשויות המס הגיעו לבחון את הנכס וגילו כי הבנייה טרם הושלמה. משכך, הנכס אינו עונה על הפרמטרים של "דירה מזכה" משאין בה לא חדר אמבטיה ולא מטבח.

לאחר שזעקו חמס ונועצו עם מומחים, הזמינו הבעלים שיפוצניקים מומחים אשר הגיעו בו ביום ועמלו ברציפות על בניית מטבח בסיסי, אמבטיה וחדר שירותים, ברציפות עד אור הבוקר.

למחרת ב-8 בבוקר הרים עורך הדין טלפון למשרדי מס שבח והתלונן בפני המפקח כיצד זה טוענים אנשיו כי אין מדובר בדירת מגורים.

"תבוא עכשיו ותראה בעצמך, אם יש מטבח ואמבטיה או אין" התרים בנציג רשות המס.

זה האחרון התקשה להאמין למשמע אוזניו, עזב הכול והגיע תוך דקות לנכס המדובר.

"אתה צודק ואין לי אלא להתנצל", פנה במבוכה אל עורך הדין והוסיף, כי מעולם לא נתקל בכזו טעות מצד אנשיו. "תהרוג אותי, אין לי מושג איך הם לא שמו לב" שב והתנצל והבטיח לשלוח את הפטור המיוחל.

אני מעוניין לשתף אתכם בתובנה שלמדתי ממורי ורבי המשפטי, עורך דין ויינשטיין. יהודה ויינשטיין. באחד התיקים ביקשתי להיוועץ עמו. מכל כיוון שלא תקפתי את התיק, לא מצאתי כלום. לא חומר ראיות מעבר לספק סביר ולא מתחת לספק סביר. כלום עם כלום. מצד שני חשבתי לעצמי, הפרקליטות ראתה לנכון להגיש כתב אישום. "אני בטח מפספס משהו", שטחתי בפניו את החשש שקינן בי, "לא יכול להיות שאם זה כל מה שיש מגישים כתב אישום".

או אז שיתף אותי מורי ורבי באחת התובנות שמלוות אותי מאז: לפעמים "מה שיש" זה "מה שיש". יתרה מכך, פרקליט עלול להידרש להרבה מאוד ניסיון כדי להבין יסוד מהותי זה. עו"ד עשוי להסתובב מוטרד במשך שנים מההנחה המפוקפקת שיש באמתחת הצד שכנגד שפן, שהרי, אם מה שרואים - זה כל מה שיש להם, אזי לא יתכן כי הם ממשיכים לתקוף, לתבוע ו/או להגיש כתב אישום.

עד ש... עד שמפנימים שכן, מה שיש, זה מה שיש.

אבנר קדם (שם בדוי), לא העלה בדעתו, ולו בחלומות הפרועים ביותר שלו, שימצא את עצמו יום אחד מול כתב אישום. לא סתם כתב אישום, מאשימים אותו, את אבנר, שגנב אבנים משתלבות. לא פחות ולא יותר.

אבנר נכנס אל משרדי לחוץ ומבוהל "הגישו נגדי כתב אישום" סינן בקושי.

"שב" פניתי אליו "תירגע".

"קשה לי להירגע" המשיך "אני בלחץ, לנהל תיק פלילי כנאשם, זה אסון מבחינתי".

"אולי נצליח לסגור את התיק בלי לנהל משפט" ביקשתי להרגיע את האיש.

"אם תצליח" קרא נרגש "זה יהיה נס, פשוט נס...".

אבנר, בשנות הארבעים לחייו, בנה את עצמו באופן מכובד למדי. אפשר לומר בורגני.

מנהל חברה פרטית אותה הקים בשתי ידיו, רכב משפחתי ובית פרטי.

לאחר שנים של עבודה קשה בנה את ביתו. יותר נכון, הקבלן בנה את ביתו.

אבנר חתם על הסכם סטנדרטי לבניית הבית, כולל מפרט עשיר ומגוון, גג רעפים אדום, חלונות מזוגגים, דלת מעוצבת ושביל גישה.

ממש כמו שאר הרוכשים, גם אבנר לא בדק כל פסיק בחוזה וכשבסעיף 32 ב' ס"ק 3 נכתב: "שביל גישה באורך 6 מטר", חתם בלא לבחון את העניין רגע נוסף.

ברם, אך, אולם, עם סיום הבניה יצא המרצע מן השק. המרחק בין מפתן הבית והכביש היה כתשעה מטרים.

"אבנר חתם על הסכם סטנדרטי לבניית הבית, כולל מפרט עשיר ומגוון, גג רעפים אדום, חלונות מזוגגים, דלת מעוצבת ושביל גישה..."

וכך עם סיום הבנייה מצא את עצמו אבנר עם בית מפואר, גג רעפים אדום, חלונות מזוגגים, דלת מעוצבת ושביל גישה שמוביל עד למרחק 3 מטר מהכביש.

"מישהו צריך להשלים את בניית השביל" חשב אבנר בינו לבין עצמו.

ואולם, כפי שעתיד היה להתברר לאבנר, הייתה זו רק מחצית הצרה.

התברר כי הקבלן צפה פני עתיד ובחר להרוויח גם כאן.

הקבלן פנה אל כל הדיירים ויעץ להם כי יסיים את השביל הלא גמור במחיר שנקב. למותר לציין כי מדובר היה במחיר מופקע.

רוב הלקוחות קיבלו על עצמם את הדין בלית ברירה, ולאחר תלאות בניית הבית, לא מצאו לנכון להתעסק באותם שלושה מטרים.

"יעלה כמה שיעלה, רק שנגמור עם זה כבר".

את אותם מעטים שהתקוממו, שכנע הקבלן לקבל את שרותי הריצוף שלו הואיל "ולא כדאי להסתבך איתי".

אבנר, איש בעל עקרונות, לא נכנע והודיע נחרצות לקבלן כי "יסתדר" בכוחות עצמו וכי אינו מעוניין בשרותיו.

למחרת ניגש אבנר אל אחד השיפוצניקים שהסתובבו באזור, סגר איתו על סכום גלובלי, כולל חומר, וזה האחרון סיים לרצף את קצה השביל בתוך יום עבודה.

לא חלפו יומיים והקבלן התייצב בפתח הבית.

"אבנר" פנה למרשי "אני רואה שריצפת לבד",

"כן" השיב אבנר "אני לא נכנע לסחטנות",

"אם לא תשלם לי, אני מתלונן במשטרה שגנבת את האבנים המשתלבות ממני".

למותר לציין כי אבנר גירש את הקבלן בבושת פנים.

הקבלן התלונן במשטרה וטען כי אבנר גנב ממנו את האבנים המשתלבות בהן ריצף את המשך השביל.

משנשאל איך הוא יודע כי מדובר באבנים שלו, השיב כי הינו מזהה את "האבנים שלו", לא פחות ולא יותר.

לא חלפו ימים ואבנר זומן לחקירה.

משנדרש להציג קבלה על האבנים, השיב כי שילם גלובלית ולא דרש ו/או קיבל קבלה.

משביקש להצביע על השיפוצניק, סיפר את האמת, כי לא הכיר אותו, פגש אותו באקראי באתר הבניה ומאז לא נפגשו.

לא חלפו שבועות וכתב האישום הוגש.

"מה אני צריך את זה?" שאל אותי אבנר בזעם מהול בדאגה.

התובע המשטרתי הסכים להיפגש איתי אחרי ארוחת הצהריים.

"יש לי בשבילך חצי שעה" הקדים,

"בשביל מה שיש לכם, אני מאמין שגם זה יותר מידי".

לאחר שסיים להרצות על חומרת המעשה ועל העובדה כי מרשי, אבנר, אינו יכול להוכיח ממי קנה את האבנים המשתלבות, הבטתי בו בפליאה וטענתי כי למיטב ידיעתי נטל הראיה מוטל עדיין על כתפי התביעה ולא להיפך.

"במצב עניינים רגיל", חשפתי את סגור ליבי בפני התובע "אני מקפיד לשמור את הקלפים קרוב לחזה ונמנע מלחשוף את קו ההגנה בפני הצד שכנגד".

לאחר הפוגה קצרה התרסתי בו ואמרתי כך:

"אבל, בגלל שאתה מוצא חן בעיני, אני הולך לחרוג ממנהגי" חייכתי והוספתי "האבנים המשתלבות הללו, נמכרות בעשרות חנויות ברחבי הארץ, בכוונתי לרכוש מספר דוגמאות בכמה חנויות, לצרף להן קבלה ולהציג את האבנים ל"מתלונן" (כלומר הקבלן) במהלך עדותו בבית המשפט.

אני הולך לבקש ממנו לזהות איזו מהאבנים שלו, ואיזו קניתי אני בחנויות אחרות ברחבי הארץ. אני רוצה לראות איך הוא מזהה את האבנים שלו".

"אתה מתחכם איתי?" קפץ השוטר הנפגע כנשוך נחש.

"חס וחלילה" הרגעתי אותו "מה פתאום".

"אני אגיד לך מה אני מוכן לעשות" המשיך כבוד השוטר לאחר הפוגה קצרה "וגם זה רק בגלל שאתה מוצא חן בעיני".

"כן..." הנדתי בראשי.

"אני הולך לסגור את התיק" קבע בנחרצות "אבל שיהיה ברור שזה רק לפנים משורת הדין ולא בגלל ששכנעת אותי או בגלל שאני חושב שיש טעם בדברים שלך".

"ברור" אמרתי "אני מסכים".

"ושזה לא יקרה יותר" הזהיר אותי לסיכום "תגיד ללקוח שלך שזה לא יקרה יותר...".

אז מי שאומר שניסים לא קורים שירים טלפון אל ע. ידידי, או אל אבנר וישאל אותם איך צצו להן אבנים משתלבות משום מקום, ואסלה באישון ליל.

הכותב הינו בעל משרד עורכי דין ברעננה

שביבים / שאול שיף

האומנם לא יפיים העולם המוסלמי על חשבוננו?

סמוך לבחירתו של ברק מוחמד אובאמה לנשיא ארה"ב, כתב הגרפולוג הוותיק, אבי ויס, חוות-דעת מקצועית על המועמד וכאן היא לפניכם. ויס הציע שנבדוק אותו בעוד שנתיים שלוש אם צדק או לא. לדעתי אפשר כבר כעת לבדוק את אמינות הניתוח של כתב היד והערכות שנגזרו ממנו.

"כתב היד של ברק אובאמה מקרין עוצמה. דרוך מאד, קפיצי, נכתב בלחץ חזק כלפי הנייר ובלפיתה איתנה של היד הכותבת - מאפיינים של אנרגיות ויכולת התמודדות גבוהות. הוא מהיר, מתוחכם, דומיננטי ונמרץ. אבל, במקביל לתחכום הרב יש בו מימד אותנטי. הוא מחושב אבל לא "מעמיד פנים". כושר השכנוע שלו נובע בין היתר מהאמונה שלו במטרותיו ועמדותיו. אמונה זו עוברת אל מאמיניו וצופיו. מאד כריזמאטי ובו בזמן, מישיר מבט. מנהיגים רבים משתדלים לטפח את הכריזמה שלכם על ידי ריחוק ואי חשיפה - ברק אובאמה עושה

זאת דווקא באמצעות המימד הישיר והאותנטי שלו. לא, הוא איננו נאיבי והוא מציב עמדות ריאליות וקונקרטיות, ניתנות להשגה. מקרין אמפטיה רבה. יוצר אל קהלו נתיבים שכליים ורגשיים כאחת. כמובן, הוא נעזר בסיסמאות ובתרגילים ביחסי ציבור אבל יש בו משהו אמיתי.

"כן, יש לו בהחלט אגו מפותח. הוא בעל גאווה. תקיף מאד. מסוגל להכתיב את הרצונות והדעות שלו ובו בזמן, כאמור, יודע לשכנע ולהוביל אנשים אחריו. עושה פשרות ענייניות ובו בזמן, דבק מאד במטרותיו. משלב יכולת תאורטית גבוהה עם כושר יישום. מקוריות מחשבתית עם ביצוע סיסטמאתי. מהיר תפיסה. בעל זיכרון מפותח ובו בזמן, מבחין בתמונה הכוללת. "מתלהב" אבל לא "נסחף". מסוגל להיות נוקשה במשא ומתן אבל, יודע להציג זאת באריזה משכנעת. למרות העמדה הדומיננטית שלו - מסוגל להקשיב ומסוגל לשתף פעולה. אמביציוזי מאד. מגיעה לפסגה בזכות שילוב של תחכום, אמונה, דבקות במשימה ויכולת קומוניקטיבית. "משפיע" ולא "נגרר".

"בהערכה של מגמות ובהשוואה למצב הקיים - אובאמה מבשר שנוי חיובי.

טוב לארצות הברית?. אני אופטימי. כמובן, כהערכה ולא כחיזוי העתיד.

טוב לישראל?. בהקשר זה אני נותן קרדיט למימד האותנטי שבו. למרות התחכום והפרגמטיזם שלו - הוא לא ימהר למכור אותנו כדי להשיג יתרונות כלכליים, להוזיל את מחירי הדלק או להפיס את העולם המוסלמי. הוא נוטה להתייצב לצד "הטובים" ואני מניח ומקווה כי הוא מזהה אותנו ככאלה.

"בהקשר זה עמדתי פחות נחרצת אבל, אסתכן להעריך בפשטנות מסוימת, "טוב לארצות הברית" - "טוב לישראל". כמובן: אם יבחר." עד כאן.

ומה הן העובדות? רשמו לפניכם, וזאת בהסתמך על מקור אמין ורם דרג ביותר בבית הלבן: כבר ניתנו הוראות לנטרל את ישראל ממידע מסווג, שעד כה ניתן לה ברצון ומתוך הבנה שהמידע חיוני ביותר לביטחונה השוטף. ומה אומרת שרת החוץ הצבועה, שהתחזתה כידידת ישראל כשעיניה פזלו לכסף היהודי? ארה"ב תגיב צבאית אם איראן תזרוק פצצה גרעינית על ישראל. לאמור: אחרי שתזרוק...

לאחר שאובאמה נבחר נשיא, אמרתי לבני משפחתי כי אובאמה אומר בחוגו המצומצם והבטוח מהדלפות, כי ארה"ב תגיב בחריפות אחרי שאיראן תזרוק פצצה גרעינית על ישראל... מאיפה אתה יודע, שאלו, והתשובה הייתה: מהתבטאות תמימה של בת משפחת של הנשיא. אבל עכשיו יש לנו את גב' קלינטון שאומרת בגלוי את אותו הדבר.

מה שאובמה שכח להזכיר בנאומו בקהיר

חיל הנחתים האמריקני (המארינס) נוסד ב-10 בנובמבר 1775, במהלך מלחמת העצמאות האמריקנית, בהחלטת הקונגרס הקונטיננטלי. גיוס הנחתים הראשונים נערך בעיר פילדלפיה, והם הוצבו על ספינות חיל הים. יחידת הנחתים פורקה אחרי סיום המלחמה באפריל 1783, והוקמה מחדש ב-11 ביולי 1798. הנחתים נטלו חלק במלחמות נגד שודדי ים שהאמריקאים קוראים מלחמות הברברים או מלחמות טריפולי (הראשונה 1801-1805 והשניה 1815). מכאן משפט בהמנון חיל הנחתים "לחופי טריפולי".

מי היו אותם "שודדי ים" בטריפולי? נוצרים? הינדים? מוסלמים? ומה עוד שכח הנשיא האמריקני להזכיר בנאומו בקהיר? פרק חשוב ביותר בתולדות מסעי הצלב. וכך כותבים ההיסטוריונים מרדכי וורמברנד ובצלאל ס.רות: "לקראת סוף המאה האחת עשרה נתרבו והלכו סיפורי הזוועה בפי עולי הרגל הנוצריים, שחזרו מארץ ישראל, על חילול המקומות הקדושים בה בידי השליטים המוסלמיים ועל מקרי התעללות בנוצרים שבאו להשתטח עליהם". ומשהו מהזמן החדש: אולי יודע הנשיא לספר לאן ולמה נעלמו רבים מתושבי יהודה ושומרון הנוצרים?

והיא שעמדה לאבותינו ולנו

ומצאתי פרשנות בהגדה לפסח עתיקה, ל"והיא שעמדה" שנגעה ללבי: "והיא", האמת הזאת "שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו", עמדה לנו ולאבותינו. כי אם היו רודפים אותנו רק בדור אחד או בתקופות בודדות, אז אפשר היה לחשוב כי גם אנחנו חייבים ואשמים, שחטאנו ל-ה' או לאנשים ולא היה הקב"ה מצילנו. אבל, מכיוון "שבכל דור ודור", בלי הבדל בין דור כשר לדור חייב, עומדים עלינו לכלותנו (רח"ל), הרי זה מראה ומוכיח גלוי, כי רק ברשעתם ובשנאתם הנצחית לשה פזורה ישראל רוצים הם לכלותנו ח"ו ולכן בדין שהקב"ה מצילנו מידם...

"אני יודעת"

"אני יודעת שהים הזה, אדיר ורב עוצמה ככל שהוא נראה לעינינו, גם לו גבולות וגדרים.

למתבונן בעין אנוש נדמה שגליו זורמים אל מרחבי האין סוף, אבל המבין יודע שבסופו של דבר הם מתנפצים אל החוף, זו רצועת הקרקע היציבה הסוגרת עליו וקוראת לגליו: עצורו!

"לפעמים נדמה לנו שהמאורעות שמסביבנו גורפים אותנו וסוחפים אותנו בלי שנוכל להיחלץ מהם, ואז נעצר לפתע כל הסער שמסביבנו, הגלים מתנפצים אל החוף והים נח מזעפו...

(קורטי דונט, "הטור הששי", עתון כיתה ט' בבית ספר חרדי בניו-יורק. מתוך "לגעת בכוכבים" לרוחמה שיין)

בשבוע שעבר קיבלו חלק מן הקוראים בטעות קטע של שביבים שלא הוגה ועניינו צבעי מאכל. E330 אינו מסרטן ואינו מזיק וזה מה שהיה כתוב בקטע המוגה ואשר הופיע באתר "רב צעיר".
עם חלק מהקוראים הסליחה.

וואו...

רק להלל ולשבח

הוד כ"ק אאזמו"ר (=אדוני אבי זקני מורי ורבי) הרב הקדוש מוהר"ש (הרביעי לאדמו"רי חב"ד) אמר פעם להוד כ"ק אאמו"ר (=אדוני אבי מורי ורבי) הרב הקדוש (=מוהרש"ב):

ה"עולם" סובר שלקבל פדיון (מה שנותן חסיד לרבו ומבקש להיוושע) הוא דבר כבד וקשה ביותר ואת זה יכול לעשות רק אדמו"ר - רבי - אך האמת היא, שכל יהודי יכול לעשות זאת, על ידי אמירת דברי שבח על האחר, אלא זה צריך להיות - באמת.

מאות מלאכים ממתינים בראש השנה ש(=כל) יהודי יאמר דברי שבח על השני, כי הם - המלאכים - יודעים, שהקדוש-ברוך-הוא מתאווה לשבחן של ישראל, אין הוא מתאווה לתפילתן של צדיקים, אלא לשבחן של ישראל.

(תרגום מאידיש)

ליקט וערך: עו"ד משה פרידל

לשרות הקוראים:
רשימה שנייה של משקאות חריפים כשרים

- Cocktail Jazz Cocktail Jazz Citros Vodka OU
- Cocktail Jazz Cocktail Jazz Blakberi Vodka OU
- Cocktail Jazz Cocktail Jazz Razberi Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Zvezda Blueberi Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Zvezda Cranberi Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Zvezda Ohranj Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Jazz Razberi Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Zvezda Citros Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Zvezda Persik Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Zvezda Strasberi Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Zvezda Vanil Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Jazz Vanil Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Zvezda Razberi Vodka OU
- Cocktail Zvezda Cocktail Zvezda Blakberi Vodka OU
- Cocoa Services Chocolate Liquor OU
- Coors Dry Beer OU
- Coors Beer OU
- Coors Light Beer OU
- Coors Banquet Beer OU
- Coors Edge Beer OU
- Coors Malt Malted Barley OU
- Coors N.A. Beer OU
- Coors Original Beer OU
- Cristall Vodka OU
- Cruzan Salted Bourbon OU
- Cruzan Citrus Rum OU
- Daily's Strawberry Daiquiri Margarita OU
- Daily's Margarita Mix 1% Alcohol OU
- Daily's Mojito Mix w/Alcohol OU
- Daily's Pina Colada Mix 1% Alcohol UD
- Daily's Frozen Margarita Mix Party OU
- Daily's Lime Juice Sweetened 1% OU
- Daily's Bloody Mary 1% Alcohol OU
- Daily's Bloody Mary Mix 1% Alcohol OU
- Daily's Sweet & Sour Mix 1% Alcohol UD
- Daily's Natural Blueberry Martini Mix OU
- Daily's Natural Pear Martini Mix OU
- Daily's Natural Apple Martini Mix OU
- Daily's Natural Lemon Martini Mix OU
- Daily's RTD Bloody Mary w/ Alcohol Bag OU
- Daily's RTD Single Serve Assrt Marg. & Pom OU
- Daily's RTD Appletini - w/Alcohol Bag OU
- Daily's RTD Strawberry Daiquiri Pouches OU
- Daily's RTD Cosmopolitan w/ Alcohol Bag OU
- Daily's RTD Mangotini w/ Alcohol Bag OU
- Daily's RTD Mojito w/ Alcohol Pouch OU
- Daily's RTD Pomegranate Acai Margari OU
- Daily's RTD Single Serve Margarita w/Alc OU
- DeKuyper Apple Barrel Schnapps OU
- DeKuyper Apricot Flavored Brandy UD
- DeKuyper Blustery Peppermint Burst OU
- DeKuyper Cherry Pucker Sweet & Sour OU
- DeKuyper Coffee Flavored Brandy UD
- DeKuyper Creme De Cocoa OU
- DeKuyper Frosty Spearmint Liqueur OU
- DeKuyper Kamikaze Burst OU
- DeKuyper Lemon Drop Burst OU
- DeKuyper Peach Pucker Sweet & Sour OU

- DeKuyper Raspberry Rush Schnapps OU
- DeKuyper Strawberry Patch Schnapps OU
- DeKuyper Blue Curacao Signature OU
- DeKuyper Cranberry Crush Schnapps OU
- DeKuyper Creme De Banana Signature OU
- DeKuyper Creme De Cassis Signature OU
- DeKuyper Grape Pucker Sweet & Sour OU
- DeKuyper Hot Damn! 100° Burst Hot OU
- DeKuyper Island Punch Pucker Sweet OU
- DeKuyper Peachtree Schnapps Liqueur OU
- DeKuyper Sloe Gin Luscious OU
- DeKuyper Sour Apple Pucker Sweet & OU
- DeKuyper Tropical Mango Schnapps OU
- DeKuyper Alabama Slammer Burst OU
- DeKuyper Buttershots Burst Butterscotch UD
- DeKuyper Cherry Flavored Brandy OU
- DeKuyper Coconut Amaretto Liqueur OU
- DeKuyper Mixed Berry Medley Schnapps OU
- DeKuyper Pomegranate Pleasure OU
- DeKuyper Red Headed Shot, Burst OU
- DeKuyper Tropical Pineapple Schnapps OU
- DeKuyper Berry Fusion Pucker Sweet & OU
- DeKuyper Blueberry Blast Schnapps OU
- DeKuyper Blustery Peppermint Burst OU
- DeKuyper Ginger Flavored Brandy Brand OU
- DeKuyper Peach Flavored Brandy Brand OU
- DeKuyper Peachtree Schnapps Liqueur OU

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
טל. 052-7723288
אימייל. gilwein26@012.net.il

כל הרוצה לקבל באימייל ולהצטרף
ללימוד משנה והלכה יומית יש לפנות ל:
mhyomit@gmail.com